

Tézy na štátne skúšky

Pedagogika telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených a edukácia telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených

Téza 1

- Pedagogika telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených – terminologické vymedzenie, cieľ, predmet. Supportívne vedné disciplíny pedagogiky telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených. Súčasnosť a budúcnosť odboru.
- Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačných schopností a grafomotorických zručností – história a súčasnosť vyučovacieho predmetu, obsah, cieľ.

Téza 2

- Kategorizácia a charakteristika telesného postihnutia – vymedzenie základných skupín telesne postihnutých a ich charakteristika, etiológia telesného postihnutia.
- Špecifiká vyučovania v škole pri ZZ (nemocnica, liečebňa, ozdravovňa). Činitele ovplyvňujúce priebeh vyučovacieho procesu. Vplyv choroby na edukačný proces. Fázy práce učiteľa.

Téza 3

- Školský vzdelávací program pre žiakov chorých a zdravotne oslabených – základná charakteristika, špecifiká vzdelávacieho programu.
- Vyučovací predmet rozvíjanie pohybových zručností u žiakov s telesným postihnutím. Základná charakteristika a cieľ predmetu. Lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti. Uviest' konkrétne príklady.

Téza 4

- Vzdelávací program pre žiakov chorých a zdravotne oslabených – základná charakteristika, špecifiká vzdelávacieho programu.
- Špecifiká pracovného vyučovania v základných školách pre žiakov s telesným postihnutím vzhľadom na druh a stupeň telesného postihnutia. Motorické rozcvičky a rozvíjanie základných pracovných zručností u žiakov s rôznym druhom a stupňom telesného postihnutia. Uviest' konkrétne príklady.

Téza 5

- Sústava škôl a zariadení pre telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených. História. Súčasnosť. Základná charakteristika. Poslanie.
- Rozvíjanie pohybových zručností u žiakov s telesným postihnutím. Vplyv telesného postihnutia na rozvíjanie pohybových zručností žiakov s telesným postihnutím. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti.

Téza 6

- Príprava na povolanie u telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených. Predprofesijná príprava. Pracovné poradenstvo. Príprava na povolanie. Jednotlivec s telesným postihnutím, chorobou a zdravotným oslabením na trhu práce.
- Porovnanie jednotlivých vyučovacích variantov v základnej škole pri zdravotníckom zariadení (nemocnica, liečebňa, ozdravovňa).

Téza 7

- Edukácia telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených v podmienkach bežných škôl. Integrácia/ Inklúzia. Výhody a nevýhody.
- Komunikačné problémy jednotlivcov s telesným postihnutím – charakteristika, príčiny porúch a ich vplyv na edukáciu žiaka s telesným postihnutím.

Téza 8

- Vzdelávací program pre žiakov s telesným postihnutím. Charakteristika. Špecifiká a špecifické vyučovacie predmety a ich charakteristika.
- Obsah, úlohy a cieľ špeciálneho výcviku písania a špeciálneho výcviku čítania u detí a žiakov s telesným postihnutím.

Téza 9

- Chorý a zdravotne oslabený jednotlivec. Charakteristika jednotlivých pojmov. Choroba. Zdravotné oslabenie. Prijatie faktu choroby. Kompenzačné činitele. Sociálne dôsledky choroby.
- Špeciálna metodika písania detí a žiakov s telesným postihnutím na počítači. Uviesť konkrétny model cvičení.

Téza 10

- Detská mozgová obrna (DMO). Charakteristika jednotlivých foriem DMO. Špecifiká edukácie detí a žiakov s DMO. Jednotlivec s DMO v dospelom veku.
- Zásady rozvíjania hybnosti a reči u detí a žiakov s detskou mozgovou obrnou. Charakteristika a využitie v praxi.

Téza 11

- Nevyliciteľná/letálna choroba. Jednotlivec s nevyliciteľnou/letálnou chorobou a jeho špecifiká. Špecifiká a možnosti edukácie jednotlivca s nevyliciteľnou/letálnou chorobou. Rodina a jej špecifiká. Komunikácia s nevyliciteľne chorým.
- Vzdelávací program pre žiakov s telesným postihnutím. Charakteristika jednotlivých vzdelávacích oblastí. Špecifiká vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov

s ohľadom na druh a stupeň telesného postihnutia. Uviest' príklady z vyučovacej praxe.

Téza 12

- Komplexná rehabilitačná starostlivosť o jednotlivcov s telesným postihnutím, zložky komplexnej rehabilitačnej starostlivosti ich charakteristika a ciele.
- Rozvíjanie pohybových zručností u žiakov s telesným postihnutím. Psychomotorické cvičenia a hry. Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry. Uviest' konkrétne príklady.

Téza 13

- Špecifiká ranej a predprimárnej starostlivosti o deti s telesným postihnutím, chorobou a zdravotným oslabením. Inštitucionálna starostlivosť a jej špecifiká.
- Prípravné cvičenia v rozvíjaní komunikačných schopností a grafomotorických zručností, delenie, charakteristika. Aplikácia modelu cvičení na konkrétne telesné postihnutie.

Téza 14

- Základná škola pre žiakov s telesným postihnutím. Charakteristika, poslanie a špecifiká školy. Činitele ovplyvňujúce priebeh vyučovacieho procesu u žiakov s rôznym druhom a stupňom telesného postihnutia. Zásady vyučovania u žiakov s telesným postihnutím.
- Špeciálna metodika písania detí a žiakov s amputáciami horných končatín. Uviest' konkrétny model cvičení.

Téza 15

- Škola pri zdravotníckom zariadení (ZŠ pri ZZ). Charakteristika a špecifiká školy (nemocnica, liečebňa, ozdravovňa). Vyučovací proces a jeho špecifiká v ZŠ pri ZZ. Charakteristika vzdelávacieho obsahu. Spolupráca s kmeňovou školou.
- Špeciálna metodika písania detí a žiakov s DMO. Uviest' konkrétny model cvičení.

Téza 16

- Inklúzivne vzdelávanie žiakov s telesným postihnutím, chorobou a zdravotným oslabením – podmienky, špecifiká, legislatíva.
- Špeciálna metodika písania detí a žiakov s kongenitálnymi anomáliami horných končatín. Uviest' konkrétny model cvičení.

Téza 17

- Didaktické zásady, formy a metódy vyučovania u telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených.
- Vyučovací predmet pracovné vyučovanie u žiakov s telesným postihnutím. Charakteristika, špecifiká, ciele a obsah na primárnom stupni vzdelávania. Špecifiká pracovného vyučovania vzhľadom na druh a stupeň telesného postihnutia. Uviest príklady vzhľadom na druh a stupeň telesného postihnutia).

Téza 18

- Poradenstvo v pedagogike telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených vzhľadom na jednotlivé etapy vývinu a s ohľadom na druh a stupeň telesného postihnutia, choroby a zdravotného oslabenia v podmienkach inkluzívneho vzdelávania.
- Významné osobnosti v pedagogike telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených a ich dielo a význam .

Literatúra:

- HARČARÍKOVÁ, T. – KOLLÁROVÁ, E. 2016. Základy pedagogiky telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených. Bratislava: IRIS, 2016.
- HARČARÍKOVÁ, T. – NAGYOVÁ, K. 2015. Edukácia jednotlivca s nevyliciteľnou chorobou ako multidimenzionálny problém. In: Multidimenzionalita východisko rozvoja súčasnej špeciálnej pedagogiky. - Bratislava : Iris, 2015. - S. 183-205. - ISBN 978-80-89726-38-7.
- HARČARÍKOVÁ, T. – NAGYOVÁ, K. 2018. Dôsledky onkologického ochorenia na emocionalitu a správanie detí predškolského veku. In: Paedagogica specialis 32. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2018. - S. 40-50. - ISBN 978-80-223-4610-8.
- HARČARÍKOVÁ, T. 2011. Pedagogika telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených – teoretické základy. Bratislava: Iris, 2011.
- JANOVCOVÁ, Z. 2004. Alternativní a augmentativní komunikace. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3204-9
- KÁBELE, F. 1983/1993.: Somatopedie. Praha: SPN 1983, 1993, ISBN 80-7066-533-5.
- KOLLÁROVÁ, E. 1991. Somatopédia pre učiteľov Bratislava: Pedagogická fakulta UK, 1991. ISBN 80-223-0451-4-X.
- KOLLÁROVÁ, E. 1993. Základy somatopédie. Bratislava: Pedagogická fakulta UK, 1993. ISBN 80-223-0715-7.

- KRAUS, J. a kol. 2005. : Dětská mozgová obrna. Praha: Grada Publishing. 2005. ISBN 80-247-1018-8.
- KUBÍČOVÁ, Z., KUBÍČE, J. 2001.: Kompenzačné a didaktické pomôcky pro děti a žáky s tělesnýmpostižením v mateřské a základní škole. Praha: Septima, 2001. ISBN 80-7216-166-0.
- KUBOVÁ, L. 1996. Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotněpostižených dětí. Praha : Tech-Market, 1996.
- LECHTA. V. 2016. Inkluzivní pedagogika. Praha: Portál, 2016.
- LECHTA. V. a kol. 2010. Základy inkluzivní pedagogiky : dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole. Praha : Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-679-7
- NAGYOVÁ, K. – HARČARÍKOVÁ, T. 2016. Problems of families with a child with an incurable disease in the context of special education. In: CBU International Conference Proceedings 2016 : Innovations in science and education. Vol. 4. - Praha : Central Bohemia University, 2016. - S. 676-682. - ISBN 978-80-88042-05-1.
- NAGYOVÁ, K. 2018. Proces smútenia u jednotlivcov s postihnutím. In: Paedagogica specialis 32. - Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, 2018. - S. 340-348. - ISBN 978-80-223-4610-8.
- OPATŘILOVÁ, D. 2006. Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Brno : Masarykova univerzita v Brne. ISBN 80-210-3977-9.
- RENOTIÉROVÁ, M. 2003. Somatopedické minimum. Olomouc: UP PDF 2003, ISBN 80-244-0532-6
- SCHMIDTOVÁ, M. 2008. Integratívna pedagogika (vybrané kapitoly). Bratislava : MABAG spol. s r.o., 2008. ISBN 978-80-89113-47-7
- VÍTKOVÁ, M. 2006. Somatopedické aspekty. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-134-0.
- VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV CHORÝCH AZDRAVOTNE OSLABENÝCHPREPRIMÁRNE VZDELÁVANIEANIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE. 2016.
- VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOVSTELSNÝM POSTIHNUTÍMPRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE ANIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE. 2016.